

VIERDE HOOFDSTUK.

DE HEER DERAEF BEGINT ER KLAAR IN TE ZIEN.

Toen de overste der geheime politie te Antwerpen wederkeerde, na te Parijs een valsch spoor te hebben gevolgd, werd hij dadelijk bij den hoofdcommissaris ontboden, die hem per telegram verwittigd had, dat hij onmiddellijk terug naar de Scheldestad moest keeren.

— Ge weet reeds wat er gebeurd is?

— De geschiedenis van den valschen Oosterschen prins?

— Ja, Robert en Bertrand.

— Ja en neen. De wereld wil bedrogen worden en 't is allergemakkelijkst door te gaan voor een Oosterschen prins, als ge er naar gekleed zijt en uw rol weet te spelen. Meer dan een gewone bandiet is er reeds in geslaagd zich te doen doorgaan voor een hoog personaadje of een rijk edelman.

— Dat is zoo.

Maar wat wonderlijk is, en waarvoor ik niet weet wat denken, is het plotseling verdwijnen van de twee schelmen, die met een koetsier en een open rijtuig als bij tooverslag in den grond zinken en niet meer te vinden zijn.

Alle mogelijke opzoekingen werden gedaan. Al de koetsiers en huurhouders werden ondervraagd. Niemand wist iets, geen enkel koetsier heeft ooit van den prins gehoord. Het open rijtuig met de twee Oosterlingen, werd na de ontvangst in den tuin, opgemerkt in de Gemeentestraat, op de Handelslei, en verder heeft niemand het gezien. Hoe legt ge dat uit?

— Dat is niet uit te leggen. Twee mannen kunnen voor eenigen tijd verdwijnen en onvindbaar blijven, maar een koppel paarden en een rijtuig toovert ge zoo maar niet weg.

Waar mogen de bandieten huizen? Ik denk ergens buiten de stad, op eene villa bijvoorbeeld.

— Neen. Op den buiten weet men te goed wie er

overal verblijft, en lieden met rijtuig en paard zouden er niet onopgemerkt kunnen vertoeven.

— In de stad evenmin. Hebt ge de ontvangst bijgevoond, heer hoofdcommissaris?

— Ja.

— Hoe zag de koetsier er uit ?

— Een flink gebouwde, sterke kerel met langen rossen baard.

— Een valschen baard, natuurlijk. En de paarden?

— Twee grijze schimmels.

— Het rijtuig?

— Een prachtig open rijtuig, naar het laatste model.

— 't Is weinig om een onderzoek te beginnen, maar 't is toch iets. Hebben de dieven een goeden buit gemaakt?

— Dat geloof ik... Een en veertig uurwerken, meer dan vijftig borstspelden en tien halssnoeren. Er zijn prachstukken bij. Alles tezamen is er voor een eind over de honderd duizend frank.

Het uurwerk van den bestuurder is er ook bij.

— Ondankbaarheid vanwege de schelmen, want naar het schijnt werden ze goed onthaald?

— Zooals 't op een officieel bezoek van een kroonprins toegaat.

De hoofdcommissaris opende een dossier.

— Hier is de brief, dien ze den bestuurder nog denzelfden dag hebben gezonden.

De heer Deraef nam het schrift en las:

Koninkdom Antwerpen, postdagteekening.

van
BANGKOE

—
Kabinet van Z. K. H.
den

Prins ROBERTJEE.

—
Heer Bestuurder,

«Alvorens Antwerpen te verlaten, heeft Z. K. H.

prins Robertjee mij gelast, U zijn innigen dank uit te drukken voor de schitterende ontvangst, die gij hem hebt voorbereid.

Z. K. Hoogheid zal lang terugdenken aan de aangename stonden, die hij te midden van u en uwe dieren heeft doorgebracht, en wanneer de gelegenheid zich nog eens mocht voordoen, zal hij een tweede bezoek aan uwen prachtige tuin brengen.

Z. K. Hoogheid drukt zijn spijt uit, dat hij niet langer in uw midden heeft kunnen verblijven, maar een aanval van Kleptomanie — eene Oostersche zenuwziekte, waaraan Z. K. Hoogheid onderhevig is — dwong hem terug te keeren naar zijn hotel.

Z. K. Hoogheid verzoekt U ook zijnen dank over te brengen aan de lieve dames die hem zooveel geschenken hebben aangeboden en Z. K. Hoogheid stelt zich dan ook voor, zoodra hij in de hoofdstad van Bangkoë zal teruggekeerd zijn, haar allen, als weergeschenk, een klein wit olifantje te doen zenden.

Z. K. Hoogheid heeft in een oogenblik van onoplettendheid op uwe horloge in stede van op het zijne het uur gezien en vergeten dit kostbaar stuk (een zware chronometer) terug op zijne plaats te stellen. Z. K. Hoogheid zal het behouden als een aandenken van uwe heerlijke ontvangst.

Gelieve hierbij eene banknoot van 100 frank te vinden.

Z. K. Hoogheid stuurt U deze gift, met verzoek ze te besteden aan lekkernijen voor de apen van uw tuin, de eenige dieren die kalm gebleven zijn, wanneer zij Z. K. Hoogheid te aanschouwen kregen. En dat waren landgenooten. Hieruit is voor «uwe» landgenooten, heer bestuurder, veel te leeren.

Geloof mij, waarde heer bestuurder, met de diepste hoogachting, uw onderdanige dienaar.»

De Sekretaris van het Kabinet.
Graaf Ber-Tran-Djee.

— Het gaat alle gedacht te boven, zei Deraef, en als ik geen politiebeampte ware, ik zou die kerels bewonderen.

— Dat doe ik reeds sedert dat ze te Antwerpen zijn

aangekomen en op mijn horloge het uur gekeken hebben.

— En toch zal ik hen vangen, sprak de overste der geheime politie... Kunt ge mij dien brief toevertrouwen, heer hoofdcommissaris?

— Zeker. Kan hij u dienstig zijn?

— Misschien wel.

— Voor de eer van ons korps is het noodig dat de dieven niet lang meer op vrije voeten loopen. Ge kunt al uw ander werk overlaten aan uw ondergeschikten, zooveel uitgeven aan reis- en andere kosten als ge maar noodig oordeelt, maar tracht die twee deugnieten te ontdekken.

— Dat zal ik.

Deraef verliet het kabinet van zijn overste, begaf zich naar zijn bureel en, den brief van Bertrand geopend voor zich op tafel, daarnaast de ellebogen en het hoofd in de handen latende rusten, dacht hij lang en diep na.

Hoe licht brengen in die duisternis?

Na een half uur alzoo zijn hersenen gemarteld te hebben, hief hij het hoofd op, drukte met duim en wijsvinger der rechterhand zijnen neusnijper vaster op den neus en sprak:

— Dát is het eenige spoor... Twee grijze paarden en een sterkgebouwd koetsier. 't Is maar weinig, maar 't is toch iets!...

Twee dagen later kuierde Deraef door de stad, straat op, straat af, niets in het oog houdende dan de paarden en de koetsiers.

Bemerkte hij een grijs paard, dan ging hij er naar vernemen wien het toebehoorde, of de eigenaar geen twee grijze paarden bezat, of hij niet in betrekking was met een anderen eigenaar van dergelijk gekleurd paard, en als hij een stevig gebouwden koetsier op den bok zag, deed hij hetzelfde onderzoek.

Het was al boter aan de galg gekletst.

Daarna breidde de overste der geheime politie zijne opzoekingen uit tot in de omliggende gemeenten, waar al de paarden en koetsiers der villas en kasteelen door hem gemonsterd werden.

Niets te vinden.

— Die kerels moeten in de lucht of onder den grond nestelen, morde hij, eenen morgen, dat hij moedeloos aan

zijn lessenaar had plaats genomen, om opnieuw het loopende werk af te doen. Alleen de duivel zou hen kunnen opsporen, want die kent alle holen en krochten. Ik geef het voorloopig op.

Na een paar uren te hebben gewerkt, stak hij eene sigaar op en verliet het bureel.

Toen hij voorbij de woning van den hoofdcommissaris stapte, steeg het bloed hem naar den kop en dacht hij te vallen van aandoening.

Moeilijk kon hij een juichkreet bedwingen.

Vóór de deur van het politiehoofd stond een prachtige open koets, bespannen met twee flinke grijze paarden, en op den bok zat stokstijf, de zweep als een vaandelstok in de hand, een struische koetsier, twee meter hoog.

Op het portier der koets waren een blazen en een gravenkroon geschilderd.

Deraef dacht een oogenblik na.

Wat stond er hem te doen?

Wekte hij bij den koetsier den minsten argwaan, dan was het spel verloren; de troef, die hem daar zoo toevallig in de hand werd gespeeld, zou dan tot niets dienen.

Hij keerde op zijne stappen terug, zonder door den koetsier bemerkt te worden, en gaf een in burger gekleeden agent last, met de noodige voorzorgen het rijtuig te volgen, en hem te doen kennen, waar het tot zijne bestemming zou komen.

Daarna ging hij weer de straat op en post vatten aan den overkant van de breede wegenis, om de koets in het oog te houden.

Eenige minuten later stapte eene oude dame in het rijtuig en sprak een woord tot den koetsier, die zijn paarden stapvoets langs de Koornmarkt leidde, en zoo naar het Groene Kerkhof.

De agent volgde op eenigen afstand, zijn rijwiel aan de hand.

Deraef begaf zich onmiddellijk bij den hoofdcommissaris.

— Hoe ver is uw onderzoek gevorderd? vroeg de ambtenaar, die zijnen overste der geheime politie in de laatste dagen niet meer gezien had.

— Niets gevonden, maar daareven geloof ik een spoor

ontdekt te hebben.

— Des te beter.

— Mag ik u vragen, wie die dame was, die u daareven verlaten heeft?

— Mevrouw van Slewang.

— Gij kent haar?

— Van naam, ja. Zij is een der liefdadigste dames van geheel Antwerpen.

— Kent gij haar sinds lang?

— Neen, ze verblijft nog niet lang in de stad.

— Zoo... Hoe lang wel?

— Dat weet ik niet... Maar ge zegdet mij, dat ge op het spoor onzer beroemde dieven waart?... Laat ons daarover voort praten.

— We zijn er mede bezig.

— Hoedat?

— Mag ik voortgaan? Wat kwam die mevrouw van Slewang hier uitrichten?

— Is het met het oog op Robert en Bertrand, dat ge mij die vraag stelt?

— Ja.

— Ik begrijp er niets van. Haar koetsier heeft eergister nacht twist gekregen met een paar verbruikers, in eene herberg, en er werd proces-verbaal opgesteld. Zij kwam mij verzoeken die zaak blauwblauw te laten.

— Die mevrouw stelt veel belang in haar koetsier.

— Inderdaad. Hij is een trouw en braaf dienaar, zegde zij, die zelden uitgaat, eergister avond een pot te veel zal gepakt hebben, en zoo dat zaakje op den hals kreeg.

— Een struische kerel, die koetsier.

— Zoo, waar wilt ge heen?

— Hij voert twee grijze paarden.

— Schoone dieren, wellicht? Te oordeelen naar hetgeen de gravin aan de openbare liefdadigheid besteedt, moet zij schatrijk zijn.

— Herinnert ge u hoe Robert en Bertrand naar den Dierentuin kwamen?

— Ja, in eene koets met grijze schimmels...

— En een koetsier als een boom.

— Inderdaad.

— Welnu, zulk eene koets, zulke paarden en zulk een

koetsier bezit mevrouw van Slewang.

— Ge gaat toch niet veronderstellen dat die mevrouw...

— Ik veronderstel niets. Ik wil onderzoeken of ze wezenlijk de gravin van Slewang is, en in hoever ze met de twee schelmen in betrekking staat.

— Als ge graag uit uw ambt zoudt ontslagen worden, doe zulks dan. Mevrouw van Slewang is een der schoonste figuren van de groote wereld, die tot zelfs bij den heer gouverneur haar vrijen toegang heeft. Haar zoon...

— Ha, heeft zij een zoon?

— Haar zoon is de afgod zijner jeugdige vrienden en zal weldra in het huwelijk treden met de edele freule van Grobbendonck.

— Zoo?

— Mag ik u een goeden raad geven, Deraef?

— Zeker, heer hoofdcommissaris.

— Ga den geneesheer van dienst vinden.

— Waarom?

— En laat u verzorgen. Daar kan een hersenkwaal uit voortkomen.

— Ge spot, heer hoofdcommissaris.

— Tegenover zulk een vertelsel kunt ge toch niet vergen, dat ik ernstig blijve!... Ik zou die zaak van Robert en Bertrand voorloopig maar geklasseerd laten... Ge moet voor uw gezondheid in de eerste plaats zorg dragen, beste... En stel vooral die grijze schimmels en dien koetsier van mevrouw van Slewang uit uw hoofd... Tot ziens.

De overste der geheime politie verliet het kabinet van den hoofdcommissaris, en trof den agentwielrijder, die hem opwachte.

— Welnu?

— Mevrouw van Slewang woont op de Meir. De koets is er gebleven, want de koetsier is daarna te voet uitgegaan.

— 't Is goed.

Deraef begaf zich naar zijn bureel en vroeg inlichtingen over de inschrijving van de edelvrouw op de boeken der bevolking.

Al de papieren waren in regel, zoo voor moeder als voor zoon, die uit Indië kwamen. De koetsier was met hen

medegekomen uit het verre Oosten.

Wat de overste trof, was de dagteekening der inschrijving: eenige dagen na de aankomst van Robert en Bertrand met de «Wonderland».

— Voorzichtig wezen, is hier de boodschap, zei Deraef. Ben ik op een dwaalspoor, dan mag nooit iemand er iets van weten, want dat zou mij mijne plaats kosten, zooals de hoofdcommissaris mij wel zegde. Eer ik handel, moet ik de volle zekerheid hebben... Zijn er nog andere lieden in huis dan de vrouw en haar zoon?... Dat moet ik eerst en vooral trachten te weten.

Des anderendaags stond een oud man, drie kwart blind, met een bord aan den hals, waarop doozen lucifers, op de Meir, rechtover het hotel der gravin van Slewang, de liefdadigheid der voorbijgangers opwekkend door een plaatje, tegen zijne borst op het bord geplaatst, en waarop te lezen stond: «Pour un pauvre malheureu aveugle».

Den ganschen voormiddag en den geheelen namiddag bleef de man bijna op dezelfde plaats en eerst om tien uur des avonds, als al de winkels gesloten waren en er geen levende ziel nog op de Meir te zien was, ging de blinde heen.

Op het notaboekje van den overste van de geheime politie werd dien avond door den armen blinde het volgende geschreven:

« Den ganschen dag het huis der v. S. bewaakt. Niemand gezien dan de vrouw, die weer met de grijze paarden en den struischen koetsier is uitgereden, en den zoon, die te paard 's namiddags het hotel verliet. Een glas water gevraagd aan de meid, en met haar gesproken. Niets vernomen. Er woont niemand buiten mevrouw en den zoon. Deze zou Robert kunnen zijn. Maar Bertrand? De koetsier niet, want die was er bij het bezoek van den Dierentuin ook, waar Bertrand den zoogenaamden prins vergezelde. Ik begin te twijfelen».

Des anderendaags stond de «malheureu aveugle» weer op de Meir, op dezelfde plaats, en 's avonds schreef hij in zijn zakboekje, want Deraef en de blinde waren slechts één persoon, wat de verstandige lezer — zooals ze in de romans «à la mode» zeggen — reeds zal geraden hebben.

De opmerkingen van dien dag luiden:

— *Verontschuldig me, mevrouw, dat u kom lastig vallen.* (Blz. 36)

« Weer niets opgemerkt dan de oude vrouw, die me in » het voorbijgaan doordringend heeft aangekeken. Toeval? » Misschien wel, want, ik moet het bekennen, de dame ziet » er adellijk uit, veel adellijker dan sommige adellijke dames, zoodat ze wel adellijk zou kunnen wezen. De zoon

» heeft den namiddag doorgebracht in het huis daarne-
» vens, bij de gravin van Grobbendonck. Dat werpt al mij-
» ne gissingen verward door elkaar.

» Met de meid van de van Grobbendonck's gesproken.

» De jonge van Slewang is wel degelijk verloofd met de
» dochter van dezen alouden stam... Wat denken? Ik moet
» iets anders vinden.

» Des nachts gebeurt er niets, volgens de verslagen
» mijner agenten. Niemand gaat in of uit de woning.

» Heb ik mij bedrogen? Al mijne bevindingen zeggen:
» ja, en in mijn binnenste roept eene overwegende stem:
» neen.

» Ik moet bepaald iets anders vinden».

Een paar dagen later bood een ondercommissaris van
politie zich in het hotel van mevrouw van Slewang aan, en
werd, op zijn verzoek, bij de vrouw des huizes gebracht

— Verontschuldigt me, mevrouw, dat ik u lastig
vallen... Mag ik u verzoeken, dezen staat in te vullen en te
teekenen?

Hij bood haar een oud druksel der bevolkingstelling
aan.

— Kan mijn zoon dat niet invullen?

— Zoals u het verlangt, mevrouw... Het zijn slechts
enkele woorden.

— Ik zal den commissaris dezen staat terugzenden.

De ondercommissaris groette en vertrok.

Bertrand overlas het gedrukt stuk en begaf zich naar
de verdieping, waar Robert ijverig werkte aan eene tafel,
beladen met papieren, zegels, graveergerief, verf, pensee-
len, eene kleine pers, en meer andere voorwerpen, die men
gewoonlijk niet op de tafel vindt van een edelen paarden-
liefhebber.

— Wat denkt ge hiervan, Arnold?

Robert las het stuk.

— Een gewoon stuk, dat men te Antwerpen waar-
schijnlijk aan alle vreemdelingen voorlegt. Ik zie er geen
gevaar in.

— Ik dacht er ook zoo over.

Bertrand nam aan de tafel plaats en begon te schrij-
ven.

— Hoe is nu juist onze naam weer?

— Voor u?... Schrijf, ik zal dikteeren: Emma-Wilhel-
mina-Arnoldina van Groefhuyzen-Winckeldom, weduwe
van Karel-Willem-Maria Roevenszoon, graaf van Slewang
en van Gelderen... Dat zegt genoeg.

— Of het!... En gij heet?...

— Schrijf: Karel - Willem - Roelof - Geeraard - Ar-
nold, graaf van Slewang en van Gelderen.

— De dienstboden?

— Neem dat boek daar... Ge zult er alles in vinden.

Hij schoof Bertrand een schrijfboek toe.

— En hier, op dit perkament, staat onze stamboom
volledig.

— We zijn in regel.

— Beter dan wie ook. Ik zou onzen adel voor de recht-
bank kunnen bewijzen.

— 't Is beter dat we daar wegblijven...

— Ik geloof dat wij er nooit zoo ver van verwijderd
zijn geweest.

Robert had ongelijk aldus te denken.

Zoodra de commissaris van politie het bulletijn in zijn
bezit had, zond hij het aan den overste der geheime poli-
tie.

Deraef was op zijn bureel.

Hij haalde den brief te voorschijn, dien Bertrand tot
den bestuurder van den Dierentuyn had gericht en begon
het schrift met dit van den inlichtingsstaat te vergelijken.

Zijn gelaat helderde van woord tot woord meer en
meer op.

Een glimlach speelde op zijne lippen.

— Gevonden! kreet hij... Dat is wel degelijk dezelf-
de hand... Het schrift is verwrongen, het staat rechter,
maar 't is hetzelfde... Hier de a... en de b daar... en de
g... Een bijzondere g... Bertrand heeft dien staat inge-
vuld en is dus de gravin in huis! Er is geen twijfel mo-
gelijk!

Hij nam de twee stukken en begaf zich met koortsige
haast naar het kabinet van den hoofdcommissaris.

— Bekijk dat eens dadelijk, heer hoofdcommissaris!
kreet hij half juichend. Daar is het bewijs.

Het politiehoofd wierp een blik op de papieren.

— Welnu?

— Hetzelfde geschrift!

— Zijt ge daarvan zeker?

— 't Is hetzelfde. Ik had het goed geraden. Robert en Bertrand zijn te zoeken in het hotel der Slewangs.

— Ik herhaal het nog eens, Deraef, wees voorzichtig. Ge weet dat gelijkenis van geschrift niet alles bewijst...

— Volgens mij bewijst dat zeer veel.

— Och neen, er kunnen in dezelfde stad menschen gevonden worden, wier geschrift veel gelijkenis aanbiedt. Ge weet wat er den heer Dorenkroon, den onderzoeksrechter, gebeurd is?

— Toch niet.

— Hij had in zijn dossier onderscheidene stukken die allen door denzelfden schrijver moesten geschreven zijn. De zaak was zulks te bewijzen. Schriftexperten werden geroepen. Deze heeren onderzochten dagen lang de stukken. Als zij hun verslag neerlegden, was er in te lezen dat slechts één stuk bepaald kon aangewezen worden, als geschreven door den moordenaar, namelijk het document genummerd 10. Weet ge wat dit voor een stuk was? Een nota, haastig geschreven door den onderzoeksrechter zelf en in het dossier gelegd. Ge ziet dus, dat ge op gelijkenis van schriften niet moogt bouwen, beste.

— Hier is meer dan eene gelijkenis, heer hoofdcommissaris... Het rijtuig, de grijze schimmels, de reusachtige koetsier, en nu het geschrift.

— Voor de laatste maal, Deraef, wees voorzichtig... Gij wilt Robert en Bertrand vangen, en dat brengt uw hoofd op hol... Ik geef u nogmaals den goeden raad, de zaak te laten rusten. Doet gij het niet, ik wasch mijne handen in de onschuld, en gij zult de gebroken potten betalen.

— Ik ben van plan, heer hoofdcommissaris, er den onderzoeksrechter kennis van te geven.

— Gij blijft dus volharden?

— Ik ben zeker van mijn spel.

— Doe dan voort en zie niet om... Tot ziens.

Deraef verliet het kabinet van den hoofdcommissaris met veel minder geestdrift dan hij liet blijken, toen hij er binnentrad.

De koude redeneering van het politiehoofd had hem

wel wat van zijn stuk gebracht.

— 't Is zonderling, zeide hij, dat ik alleen schijn te gelooven, op het rechte spoor te zijn... Alles pleit toch in mijn voordeel... De koetsier, de grijze paarden, het geschrift, hoe komt dat alles toevallig bijeen?... Laat ons hopen, dat de onderzoeksrechter klaarder zal zien dan mijn overste.

Hij begaf zich naar den magistraat.

Zoodra deze laatste vernam hoe de overste der geheime politie over de zaak dacht, barstte hij in lachen uit.

— Meent ge dat ernstig, heer commissaris?

— Zeker.

— Ik ken mevrouw van Slewang en haar zoon. Braver lieden bestaan er niet, en edeler menschen kunt ge niet vinden. Ze behooren tot den oudsten Hollandschen adel en ze zijn schatrijk. Wat zouden die toch gemeens kunnen hebben met Robert en Bertrand? Een struische koetsier en grijze schimmels!... Neen, heer commissaris, dat is niet ernstig.

— En dat geschrift?

— Dat ken ik.

— Gij kent het?

— Ja, het is het geschrift van mevrouw van Slewang zelf.

— Onmogelijk.

— Toch zoo... Ik heb meer dan eens reeds haar geschrift in handen gehad... Wij hebben reeds besproken welk regelmatig, vast en zwaar mangeschrift die edele dame heeft. Ik ben een bloedverwant van mevrouw de gravin van Grobbendonck, wier dochter den zoon van mevrouw van Slewang huwen gaat... Ik ben dus op de hoogte... Beste commissaris, spreek nooit iemand over uw dwaas — vergeef mij het woord, maar zoo moet ik het noemen — oordeel betreffende de Slewangs... Als vriend der familie geef ik u dien raad.

Deraef verliet den onderzoeksrechter met de wanhoop in het hart.

Niemand hechtte het minste belang aan al zijne ontdekkingen.

Niemand geloofde hem.

De Slewangs stonden boven alle verdenking.

En toch lag vóór hem het bewijs, dat ten minste Bertrand in huis moest wezen.

Ondanks alles, besloot de overste der geheime politie zijn onderzoek voort te zetten langs den kant der Slewangs.

Hij alleen zag klaar in de zaak, of begon er ten minste klaar in te zien.

AUCTOR

De laatste lotgevallen van Robert en Bertrand

Pentteekeningen van EMIEL WALRAVENS

Omslag van STAN VAN OFFEL

L. OPDEBEEK — Uitgever — ANTWERPEN